

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 18 Czerwca v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 10 czerwca.

CESARZ JEGOMOŚĆ, idąc z *Elizabetgradu* do *Kozielca*, raczył przybyć do miasta *Krzemieńczuka* o godzinie 10tej wieczorem. Przy wjeździe do miasta, gdzie były przygotowane dla odmiany konie pocztowe, mieszkańcy różnych stanów licznie zebrałi się dla powitania JEGO CESARSKIEY MOŚCI. Po zmianie koni, CESARZ JEGOMOŚĆ, w pożądanym zdrowiu raczył wyjechać w dalszą drogę; miasto i wspaniałe oświecone, a liczne zgromadzenie mieszkańców przeprowadzało NAYJAŚNIEYSZEGO PANA radośnemi wykrzykami.

D. 28 maja o godzinie 10tej wieczorem CESARZ JEGOMOŚĆ raczył przybyć do miasta *Kozielca*.

D. 29 zrana o godzinie 7mej, CESARZ JEGOMOŚĆ, raczył czynić przegląd 5go Korpusu odwodowego kawaleryi, będącej przy nim artylleryi i dywizyonu półku żandarmów.

Tegoż dnia zaproszeni byli na obiad do JEGO CESARSKIEY MOŚCI, P. Jenerał Marszałek-Polny, Hrabia *Fon-der-Osten-Sacken*, i wszyscy Jenerałowie mający naczelnictwo nad wojskami.

D. 30 o godzinie 5 zrana, Korpus ten w obliczu JEGO CESARSKIEY MOŚCI wykonywał obróty.

Tegoż dnia, wszyscy nad temi wojskami naczelnictwo mający PP. Jenerałowie udarowani byli zaproszeniem do CESARZA JEGOMOŚCI na obiad.

D. 31 o godzinie 6 zrana, CESARZ JEGOMOŚĆ, odbywszy ćwiczenie 2giey dywizyi dragonów, o godzinie 11tej wyjechał z *Kozielca* do *Kiowa*.

O godzinie 4tej z południa tegoż dnia, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył szczęśliwie przybyć do miasta *Kiowa* i udał się prosto do *Kiowo-Peczerskiej Ławry*, gdzie spotkany był przez Metropolitę *Kiowskiego* i *Halickiego Eugeniusza*, i znakomitsze duchowieństwo z Krzyżem i wodą święconą; tu znajdowali się także *Kiowski Gubernator Woenny*, Jenerałowie, Naczelni urzędnicy cywilni i mnogolichny zbiór mieszkańców. CESARZ JEGOMOŚĆ wszedłszy do Soboru raczył wysłuchać molebenu i oddać część relikwjom śś. Pańskich.

Potym, CESARZ JEGOMOŚĆ, zabawiwszy czas nieiaki w przygotowanym na przyjęcie JEGO CESARSKIEY MOŚCI domu, raczył wyjechać, w towarzystwie *Kiowskiego Woennego Gubernatora*, dla obejrzenia tej części miasta, gdzie zamierzono zbudować nową twierdzę.—Potym CESARZ JEGOMOŚĆ oglądał *Kiowski szpital wojskowy*. Wieczorem miasto było wspaniałe oświecone.

D. 1 czerwca, o godzinie 7 zrana, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył oglądać dywizyą rezerwową 4go Korpusu pieszego z należącą do niey artylleryjską brygadą, i był z niey bardzo zadowolony.

O godzinie 10, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył wyjechać do Soboru *Sofiyskiego* dla słuchania mszy, którą odprawiał Wysoce Przenaywielebniejszy Metropolita *Eugeniusz*, a potem odwiedził Sobór ś. Michała.

O godzinie 12tej NAYJAŚNIEYSZY PAN raczył przyymować mających naczelnictwo w mieście Jenerałów, Gubernatora Cywilnego z przednieyszyi urzędnikami, Marszałków gubernialnego i powiatowych, Szlachtę i Głowę miasta z celnieyszym obywatelstwem, którzy przy tej okoliczności, ofiarowali JEGO CESARSKIEY MOŚCI chleb-sól.

Tegoż dnia zaproszeni byli do stołu JEGO CESARSKIEY MOŚCI na obiad: Wysoce Przenaywielebniejszy Metropolita *Eugeniusz*, P. Jenerał Mar-

szatek Polny Hrabia *Dybicz-Zabalkański*, wszyscy znajdujący się w *Kiowie* Jenerałowie, Gubernator Cywilny i Gubernialny Marszałek Szlachty.

Wieczorem NAYJAŚNIEYSZY PAN udarował oobecnością Swoią bal, dany przez ohywateli stanu szlacheckiego gubernii *kiowskiej*, za poprzedniem NAYWYŻSZEM zezwoleniem. Miasto całe było oświecone w sposób nayokazalszy. Mieszkańcy licznemi gromadami zbierali się na ulicach, ażeby otrzymać roskosz, oglądania oblicza nayukochańszego MONARCHY, a gdy NAYJAŚNIEYSZY PAN imo ich przejeżdżał, uniesienie swe wydawali przez okrzyki grzmiącego ura!

D. 2 czerwca, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył znajdować się na paradzie zmiany straży, potym oglądać arsenał, *kiowski batalion wojskowych kantonistów* i komendę roboczą inżynierów. Wysłuchawszy w *Ławrze Kiowo-Peczerskiej* molebenu, NAYJAŚNIEYSZY PAN wyjechał z *Kiowa*, i o godzinie 9 wieczorem szczęśliwie przybył do m. *Kodni*, leżącego o 24 wiorst od m. *Zytomierza*.

D. 5 czerwca o godzinie 7 zrana, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył czynić przegląd 2go Korpusu piechoty i znajdujących się w składzie iego dywizyi huzarów i artylleryi.

Woyska te, po ukończeniu sławney wojny, w którey tak czynnymi były uczestnikami, po tylu nierozłącznych z woyną trudach i niedostatkach, znalezione przez JEGO CESARSKĄ MOŚĆ, chociaż nie w zupełności co do liczby, ale w tym odznaczającym się ze wszęch względów stanie, w jakim mogą być woyska, tylko statecznie przebywające w granicach oyczystych.

Dnia tego zaproszeni byli na obiad do JEGO CESARSKIEY MOŚCI: Jenerałowie Marszałkowie Polni, Hrabia *Fon-der-Osten-Sacken* i Hrabia *Dybicz-Zabalkański*, Dowódzca 1go Korpusu, oraz wszyscy mający naczelnictwo Jenerałowie, Dowódcy półków i brygad artylleryjskich.

O godzinie 6 wieczorem, NAYJAŚNIEYSZY PAN raczył oglądać szpital korpusowy, umieszczony we wsi ze wszelką, iak tylko można, należytą regularnością, i znalazłszy we wszystkich iego częściach odznaczający się porządek i czystość, raczył oświadczyć Dowódcy Korpusu Swoie zadowolenie.

Dnia 4 czerwca, CESARZ JEGOMOŚĆ, obejrzawszy oboz woysk pomienionych, raczył wyjechać z *Kodni* do *Brześcia-Litewskiego*. (R. I.)

Wilno dnia 16 junii.

Przed kilką dniami, JW. Konstancya z Szadurskich Grafini *Morykoni*, Generałowa Woysk Polskich, po kilku-miesięczney chorobie, skończyła w tuteyszym mieście, pełne cnot, i prawdziwie chrześciańskie życie. Nie zdoła żadne pióro dostatecznie skreślić obrazu boleści, która iey dwie córki i całą tę rodzinę dotknęła; bo też niepodobna, ani ocenić, ani z żadną stratą porównać, wielkości tej straty, iaką w zgonie naylepszey matki poniosły. Dama ta, lat siedmdziesiąt kilka w podróży życia przebywszy, przewidywała już od niemalego czasu, koniec przeznaczoney sobie drogi; lecz z niepojętą, a do naśladowania niepodobną rezygnacją, patrzyła na ten ostatni moment, który ją na zawsze z najmilszemi sercu osobami miał rozłączyć; i otoczona dziećmi oraz wnukami, na ich prawie rękę, po opatrzeniu się SS. Sakramentami, wiecznie zasnęła. Lat więcey dwudziestu po śmierci męża swojego, domem i ogólnemi

interessami, sama przez siebie chwalebnie i skutecznie zarządzając, dała wzorowy przykład poświęcenia się matczynnego; a cierpliwością anielską, nie tylko umiała pokryć towarzyszące podobnemu zajęciu się przykrości; lecz była pożądaną w każdym towarzystwie ozdobą: bo staranne iey wychowanie, i piękne, długim lat ciągiem nabyte wiadomości, obok powolnego i zawsze iednostaynie łagodnego charakteru, dostarczały trudney do wysłowienia przyiemności tym wszystkim, z którymi godziny od zwyczajnych zatrudnień wolne, dzielić raczyła. Żałobne przez dni kilka przy martwem ciele, i po wszystkich tuteyszego miasta kościołach nabożeństwo, podług ostatniey iey woli odbywane, było skutkiem tey pobożności chrześcijańskiej, którey w ciągu życia dawała przykład, a fzy sierot, staraniem tey zacney Pani wychowanych, ięk ubogich, licznie około iey pośmiertney drogi zgromadzonych; płacz nieutulony poddanych, dla których prawdziwą była matką; żale sług i domowników, którym i w ostatnich życia swojego chwilach, ieszcze dobroczynney pamięci dała dowody, smutek wreszcie całego sąsiedztwa, dzielony przez tych wszystkich, którzy tylko cokolwiek bliżey ją poznali, świadczą gruntuńney nad wszelki wyraz, na iakie zasłużyła uwielbienie. (przysł.)

Znaioma nam już artystka, JPanna Emilia Fałęska, w dniu 10 maja, grała Koncert na Fortepianie w tuteyszey sali Ratuszowej. Publiczność licznie zebrana, oddając hołd sprawiedliwy płodom pierwszych w Europie Muzyków, dziwiła się sztuczney exekucyi i roztkliwiła się razem nad córką, własną pracą niosącą pomoc oycu, żelazną ręką losu w przepaść nieszczęść wtrąconemu. Gust i biegłość w graniu, melodia w śpiewach, i mistrzowskie oddanie naytrudniejszych miejsc, zachwyciły wszystkich i tysiąciami oklaski zaszczycone zostały. Świetne Rondo Czernego, trzeci Koncert, a nadewszystko niepospolicie trudne Rondo Moszelesa, grane tak pięknie, nic inż więcej do życzenia nie zostawiły, tylko, żebyśmy częściej zręczność mieli podziwiać wielkie dzieła stawnych geniuszów muzycznych, w takiej i tak chwalebny cel mającey exekucyi. (przysł.)

Śluch dnia 7 czerwca.

IMPERATORSKIEGO Człokolubnego Towarzystwa Komitet tuteyszy opieki ubogich, odbył dnia wczorayszego publiczne posiedzenie, w sali swojego domu Dobroczyńności, gdzie tegoż Komitetu członkowie, duchowieństwo wszystkich chrześcijańskich wyznań, urzędnicy wojskowi, cywilni i uczonego wydziału, niemniej uczniowie gimnazyalni i duchownego seminaryum, obywatele z powiatu przybyli, i w mieście znajdujący się, licznie zebrani, uświatnili ten akt, który po przepiewaniu przez kantorów seminaryi hymnów, zagań Założyciel tego Komitetu, miejscowy Proboszcz, Prałat i Kawaler Hrabia Szantyr, a po zajęciu, za iego wezwaniem przez członków miejsce swoich około stołu, na którym biust N. CESARZA był postawiony, a na czele sali Symbolum Dobroczyńności z Dziennika I. C. T. kopiowane, było zawieszone, czytał zdanie sprawy z czynności Komitetu, w którey opisawszy obowiązki członków i przedmioty zajęcia się Komitetu, wykazał stan funduszow i wydatkow onego. Z czego okazało się, iż ten Komitet do 1 stycznia 1830 r. posiadał:

1) Kapitałow lokowanych na procent rubli assygn.	18,205.
2) Różnych darowanych dokumentow, za którymi się odzyskuje należność na	19,617.
3) Dawnych funduszow na przedmioty dobroczynne ma w swojej wiadomości na rubli assygn.	33,000.
4) Własności w domach, ziemi, sprzętach, zapasach etc. na r. assygn.	9,330.
5) Zostawało w kassie prócz remanentow rubli assygn.	48.

Cały więc stan komiteckich fundu-

szow wynosił na rubli assygn. 80,700.

Do czego dodawszy, co Komitet wydał na wsparcie ludzkości od czasu odkrycia swego, to jest: sumę wyliczoną w przeszłych rachunkach wynoszącą r. ass. 78,570.

Okaza się, iż Komitet zgromadził z różnych źródeł ofiar na rzecz Dobroczyńności nie małą sumę, bo r. assygn. . . 205,270. stanowiącą; i zasłużył, nie tylko na trzykrotne objawione sobie *Zadowolenie* N. CESARZA, dozwolenie świeckim członkom osobnego dla I. C. T. przepisanego mundur, i daru śp. N. ALEXANDRA I, lecz na uwielbienie, i naypochlebniejszą opinią w kraju.

Po zakończeniu mowy Założyciela, zbierana została od Dam dobroczynnych, obecnych na posiedzeniu iakmużna, a po przepiewaniu od kantorów pieśni *Mnogie lata!* za zdrowie N. CESARZA i całej MONARSZEY Familii, udała się cała Publiczność do kościoła na *Te Deum*, gdzie się zapowiedziało na dzień 23 czerwca nabożeństwo żałobne za dusze 25 członków, zeszlých od czasu odkrycia Komitetu, a na dzień 28 za dusze 56 ubogich, zmarłych w domu komiteckim miłosierdzia. (przysł.)

Odessa dnia 4 czerwca.

P. Jenerał-Adjutant Hrabia Orłow i P. Rzezywisty Radca Stann, *Buleniew*, przybyli tu wczoraz z *Konstantynopola*, na okręcie liniowym *Parmen*. Przy nich znajduje się kilku urzędników Ministeryum Spraw Zagranicznych.

— Kapitan basza, *Halil Rifat* przybył tu przeszłej soboty, ma kilka dni zabawić. Nazajutrz po swym przyjeździe odwiedził teatr. W naszym porcie, *Halil Rifat*, pierwszy raz weydzie na okręt turecki, w dostojności Wielkiego Admirala. Postzegają, iż przez pobyt swój w *St-Petersburgu* nabył on więcej ieszcze przyiemności powierchowney. (J. d'Od.)

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 25 czerwca.

Xiążę *Radziwiłł*, Namiestnik W. Xieztwa Poznańskiego, który przyymował N. PANIĄ w *Antoniewie*, znowu przybył do *Warszawy*.

— Officerowie wszelkiego stopnia i broni, składali dnia onegdayszego uszanowanie Feldmarszałkowi Hr. *Dybiecowski-Zabatkowskiemu*.

— Panna *Sontag* odebrała w tych dniach z *Rygi, Rewla i Petersburga* wezwania do zwiedzenia tych miast. W przyszły poniedziałek zład wyiedzie, a tylko ieszcze dwa razy w ciągu tego tygodnia u nas wystąpi.

— Z przyiemnością (pisze *Gazeta Polska*) dowiedzą się zapewne przyiaciele i znaiomi byłego Pułkownika woysk Polskich *Augusta Radwana*, że tenże, nietylko nie umarł, iak było przez pisma publiczne doniesiono, ale jest nawet znacznie zdrowszy. Mieliśmy sposobność widzieć list iego, pisany z *Berlina* pod d. 15 b. m. (gdzie pojechał na kuracyę), w którym donosi, że tamteysi lekarze czynią mu niezawodną nadzieię zupełnego powrotu do zdrowia.

— Dnia 24 —

J. C. Mość Wielka Xieżna Sasko-Weymarska onegdaj zwiedziła dom Towarzystwa Dobroczyńności; oprowadzał ją po wszystkich salach i okazywał wszelkie szczegóły szanowny Prezes Administracyi tegoż Towarzystwa J. U. *Niemcewicz*. Wielka Xieżna także onegdaj zwiedziła ssle Banku Polskiego.

— Postanowieniem Rady Administracyney z dnia 15 b. m. posiedzenie Rad Obywatelskich do dnia 1 sierpnia w bieżącym roku odroczone zostało.

— W okolicach *Kalwaryi* dnia 9 b. m. spadł grad wielkości iay kurzych lub średnich gruszek, który zniszczył całe zasiewy tak dalece, że niektórych śladu prawie na gruntach nie pozostało.

— Dnia 25 —

N. PAN zwiedzić raczył dnia onegdayszego zakład naukowy konwiktu XX. Piierów na Zoli-

borzu o godzinie iszey z południa, MONARCHA zastał w salach iadalnych uczniów konwiktów i wielu nauczycieli, z niektórymi najlaskawiej rozmawiać raczył. Następnie udał się N. PAN do sali górney, w której mieszkają konwiktowie klasy wyższych; po zwiedzeniu której odprowadzony został do swego powozu przez JX. Exprowincyała *Kamińskiego* i teraźniejszego Rektora Konwiktów X. *Ciastowskiego*. Zaleciwszy niektóre odmiany w ubiorach mundurowych, dla wygody i porządku bardzo korzystne, oddał się N. PAN, zostawiwszy całemu Zgromadzeniu drogą pamiątkę swego pobytu w tym Instytucie.

— Tegoż dnia raczył N. PAN odwiedzić kilka nazywanych szpitali Warszawskich.

— Dnia onegdayszego Najjaśniejszy CESARZ i KRÓL, wraz z dostojną Małżonką Swoją, J. K. M. Wielką Xiężną panią Sasko-Weymarską, tudzież J. K. M. Królewiczem Pruskim *Karolem* i Jego Małżonką, raczyli zaszczyścić obecnością Swą bal, dany przez JW. Marszałka Izby Poselskiej w salach głównego ratusza.

PROGRAMMA

Złożenia serca Króla Jana III Sobieskiego, w Kościele XX. Kapucynów Warszawskich, w wystawionym mu przez Najjaśniejszego CESARZA NIKOŁAJA Igo, Króla Polskiego, pomniku, w dniu 26 czerwca roku 1830.

W dniu wyżey wyrażonym od rana, wszystkie zakony, a następnie duchowieństwo świeckie, śpiewać będą wigilie żałobne i odprawiać Msze ś. za duszę ś. p. Króla Jana III. O godzinie wpół do 11tej przed Mszą ś. wielką, po zebraniu się władz Rządowych, celebriujący wraz z obecnymi JXX. Biskupami i Senatorami, oraz Członkami Izby Poselskiej, i Władzami, udadzą się do kościoła, przez klasztor, do archiwum, gdzie dotychczas serce Króla Jana III jest złożone. Tam po odmówionym przez duchowieństwo psalmie *De profundis*, Minister Wyznań i Oświecenia, weźmie toż serce, złożone w srebrnym naczyniu i nieść będzie za celebriującym, przez czas rozpoczętej psalmem *Miserere* processyi, która postępuje będzie przez kurytarze klasztorne, furtę zakonną i galerią kościelną. Po wyjściu do kościoła, niosący serce złoży takowe na wystawionym katafalku, przybranym w trofea; a to na zdobytey przez tegoż Króla Jana IIIgo w czasie zwycięstwa przy oswohobdzeniu *Wiednia* prawdziwey chorągwi *Mahometa*, poprzednio ofiarowanej przez samego Zwycięzcę Kościołowi Loretańskiemu we Włoszech, a z tamąd do stolicy *Warszawy* przywiezioney. Poczém Prowincyał Zgromadzenia XX. Kapucynów, mieć będzie mowę, celem podziękowania Najjaśniejszemu PANU za wzniesienie pomnika dla uczczenia pamięci Króla Jana III, poprzednika swego, introduktora Kapucynów do Polski i fundatora ich kościoła w *Warszawie*. Po tey mowie rozpocznie się Msza ś. wielka przy dobranej muzyce, a po Mszy druga mowa przez jednego z JXX. Biskupów; następnie kondukt *Castrum doloris* i przeniesienie serca w miejsce wiecznego spoczynku do kaplicy, przy śpiewach stosownych; gdzie trzecia mowa, przez jednego z Senatorów Królestwa miana, zakończy obrządek religijny.

Łowicz dnia 19 czerwca.

W dniu dzisiejszym mieszkańcy *Łowicza* uszczęśliwieni zostali przez zjazd Najjaśniejszych PANSTWA, to jest, Najjaśniejszy CESARZ Jmć i KRÓL zjechał tu o godzinie 8mej w wieczor, dla spotkania Najjaśniejszey CESARZOWEY, dla spotkania Najjaśniejszey CESARZOWEY, wracającej z Śląska, która to Najjaśniejsza PANI wraz z dostojnym swym Bratem Jego Królewiczowską Mością Xięciem *Karolem* Pruskim, o pół godziny później przybyła. Wieczorem całe miasto rześisto było oświecone, orsz Ratusz miejski na którym jaśniała Cyfra Najjaśniejszych PANSTWA. Wszyscy miejscowi: Urzędnicy, Rektorowie i Professorowie różnych instytutów z uczniami, oraz wszelkiego stanu licznie zgromadze-

ni mieszkańcy, otocili pomieszkaniem Najjaśniejszych PANSTWA, a radośne okrzyki do późney nocy przez nich powtarzane przekonywały, ile byli uradowani, choć krótkim tychże Najjaśniejszych Osób pobyttem. Najjaśniejszy CESARZ o 11tej w nocy w towarzystwie JW. Jenerała *Benkendorffa* wyjechał do *Warszawy*, iako też Jego Królewiczowska Mość Xiążę Pruski, a przy odjeździe Najjaśniejszy NAN oświadczył swoje zadowolenie W. *Zawadzkiemu*, deputowanemu na Sejm, oraz W. *Radziwiłskiemu* Kommissarzowi, pierwszemu, iako gospodarzowi domu, w którym spoczywali Najjaśniejsi PANSTWO; drugiemu, iako gospodarzowi obwodu, za gorliwość i odznaczający się porządek w usłudze dla Najjaśniejszych PANSTWA okazane. Nazajutrz Najjaśniejsza CESARZOWA i KRÓLOWA zwiedziła piękną *Arkadyę*, gdzie została powitana przez JO. Xięcia *Radziwiłła*, Namiestnika Wielkiego Xięstwa *Poznańskiego*, i tamże raczyła przyjąć śniadanie, poczem zwiedziwszy rzadką oranżeryą i pałac w *Nieborowie*, w dalszą do *Warszawy* przez *Sochaczew* udała się podróż.

SEYM KRÓLEWSTWA POLSKIEGO.

— Dnia 25 —

Izba Senatorska.

Dnia wczorayszego wniesiony został do Izby Senatorskiej ostatni projekt do prawa, względem zmiany przepisów dotychczasowych, co do powodów nieważności małżeństwa, rozwiązania takowego, i rozłączenia co do stołu i łoża, i co do sądownictwa w sprawach tego rodzaju. Projekt ten z niektórymi modyfikacyami iednomyślnie przyjęty został.

Dziś tenże projekt ma być wniesiony do Izby Poselskiej.

— Dnia 25 —

Izba Poselska:

W dniu onegdayszym i wczorayszym roztrząsany był w Izbie Poselskiej ostatni projekt do prawa, iednomyślnie przyjęty przez Izbę Senatorską, względem zmiany przepisów dotychczasowych co do powodów nieważności małżeństwa, rozwiązania takowego i rozłączenia co do stołu i łoża, i co do sądownictwa w sprawach tego rodzaju. Projekt pomieniony większością głosów 95 przeciwko 22 odrzucony został.

Równie na posiedzeniu dnia wczorayszego rozpoczęte zostało czytanie uwag nad raportem Rady Stanu, w myśl artykułu 154 Statutu Organizacyjnego o Reprezentacyi Narodowej ułożonych.

RAPPORT RADY STANU.

(Ciąg dalszy.)

B. *Warszawa*.

Ludność w stolicy w roku 1825, prócz konsystuiącego wojska, wynosiła 117,284, wzrosła zaś w roku 1824 do 123,867, w roku 1825 do 124,863, w roku 1826 do 128,880, w roku 1827 do 130,687, w roku 1828 do 136,554; w ciągu zatem lat wspomnianych, powiększyła się o 19,270 głów. W miarę ludności, powiększyły się i dochody, przecież przy opędzeniu kosztów Administracyi, nie wystarczają, iak się niżej okaże, na prowadzenie rozpoczętych z polecenia Namiestnika Waszey Cesarzowsko Królewskiej Mości robot, na ukończenie których, równie iak na wykonanie tych, które dla wygody mieszkańców, porządku i godności Stolicy, przedsięwziętemi być powinny; pożyczka w Banku stopniami w pewnym lat przeciągu umorzyć się mająca, nastąpiła.

W dalszym postępie zaprowadzonego porządku, wybrukowano na nowo ulic 10, urządzono ich en chaussée, lub w sposób *Mac-Adama* 18 i placów 4.

Po zniesieniu starych i upadkiem grozących zabudowań *Marywillu*, za upoważnieniem wiekopomney pamięci, Poprzednika Waszey Cesarzowsko Królewskiej Mości rozpoczęto budowę nowego Teatru Narodowego, i drugiey officyny; rozpoczęto także budowę nadbrzeża kamiennego nad *Wisłą*.

Na budowy Teatru i nadbrzeża kamiennego wydano, oprócz funduszu miasta, z funduszu pożyczki z Banku w summie zł. 1,600,000 zaciągniętych, zł. 1,515,000, a w ogóle zł. 2,824,443 gr. 14.

Wzrastająca ludność w Stolicy, utrudzenie, iakiego przybywający dla natłoku na moście, i ulicach do niego przytykających, obok przykrego wjazdu przez ulicę Bednarską ciągle doświadczają, wskazały potrzebę ułatwienia lepszej komunikacji, przy wyszukaniu dogodniejszego od Wisły wjazdu, za upoważnieniem przeto Rady Administracyjnej rozpoczęto w roku 1823 z funduszu miasta, budowę drugiego mostu pływającego, przy ulicy Spadek, nim okoliczności dozwolą zająć się wystawieniem mostu stałego.

Celem przyozdobienia placu przy ogrodzie Saskim za Żelazną bramą zniesione zostały stare zabudowania Rządowe, a pozostałe po nich trzy place, wypuszczone zostały w wieczystą dzierżawę z obowiązkiem wystawienia domów piętrowych.

W ciągu lat upłynionych wypożyczono chcącym się murować:

z funduszu Skarbowego zł. 1,500,000
— Miejskiego — 260,000

w ogóle zł. 1,760,000

Za każdym rokiem zwiększa się liczba szukających zapomogi na murowanie domów i miarę przeznaczoną na ten cel funduszu przewyższa; aby nie odstręczać tej chęci korzystnej dla Stolicy, zawarto z Bankiem układ, na mocy którego wydawane w sposobie skcyi na przyszłe lata zaręczenia zapomogi, za umówiony procent, na gotowiznę wymieniane bywają, przez co prywatnym sposobnością wznoszenia domów, a Stolicy wzrost nowych murów, przyspieszonymi zostały.

Domów nowych w przeciągu lat upłynionych wystawiono 516, mianowicie:

a) Domów prywatnych całkowicie murowanych	212
b) Na Pradze	7
c) Gmachów fabrycznych	27
d) Z gruntu odrestaurowanych	59
e) Offcyn i przybudowań frontowych murowanych	211

jak wyżej 516

Celniejsze, które do ozdoby Stolicy przytożyły się, są: Gmachy pałacu Skarbowego, Banku Polskiego, pałac Hr. Paca, Instytut Głuchoniemych, dom Scholtza przy ulicy Przejazd, dom Schmidtnera za żelazną bramą, Jasińskiego pod Nrem 1261 przy ulicy Nowy-Swiat, Brünera przy ulicy Nowiniarskiej i wiele innych, z których największa część zdobi ulicę Nowy-Swiat i Franciszkańską.

Liczba domów drewnianych od roku 1815 zmniejszyła się o 342.

Latań raverberowych znalaznie się 588, przeto od roku 1823 liczba ich o 194 sztuk powiększoną została.

8. Towarzystwo ogniowe.

Tabelle corocznie drukiem ogłaszane, podają do wiadomości stowarzyszonych Stan Towarzystwa, i usprawiedliwiają powody wymaganych składek, w zastawianiu do których za lata upłynione po koniec roku 1828 wynika obraz następujący:

W ogóle Assekuracja w miastach i wsiach obeymowała

z końcem roku 1824	zł. 314,073,800
— — 1825	— 317,549,650
— — 1826	— 353,457,725
— — 1827	— 372,325,475
— — 1828	— 392,982,625

A. Stan Towarzystwa miast.

Składki w tych latach rozpisane z procentem pięć miesięcznym od summy 2,000,000 w roku 1828 Bankowi wypożyczonej w $\frac{2}{3}$ częściach, na miasta wynosiła zł. 3,689,711 gr. 17

Pogorzele i koszta administracyi — 2,899,377 — 15

Zbywało więc nad potrzebę — 790,334 — 2

które wraz z remanentem po koniec roku 1823 wykazanym w ilości — 343,436 — 10

wynoszą zł. 1,133,770 gr. 22

Dodawszy fundusz z roku 1827 z epoki, kiedy zabudowania miast, ieszcze na klasy nie były podzielone, wynoszący z końcem roku 1828 zł. 138,960 gr. 10

W ogóle fundusz Towarzystwa miast z końcem roku 1828 zbywający, wynosi — 1,272,731 — 2

B. Stan Towarzystwa wiejskiego.

Składki w powyższych latach rozpisane z procentem pięćmiesięcznym od summy 2,000,000 zł. w roku 1828 Bankowi wypożyczonej, w $\frac{1}{4}$ części na wsi wynosi zł. 6,162,732 gr. 10

Pogorzele i koszta Administracyi — 5,969,079 — 24

W latach więc tych o tyle Stan Towarzystwa wiejskiego polepszył się, iż zbywało nad potrzebę — 193,652 — 16

Potrąciwszy brak z końcem roku 1823 wykryty w ilości . . . 1,088,467 gr. 8.

Zebranie złt. 1,282,119 gr. 24.

Dług tego towarzystwa zmniejszył się do summy 894,814 gr. 22.

Na pokrycie tego rozpisane składki dodatkowe po gr. 10 od 100 zł. wynosiły 753,263 gr. 10.

Realny przeto dług w końcu roku 1828 złt. 141,551 gr. 12. który rozpisem dodatkowym na rok 1830 całkowicie umorzonym zostanie.

A że z ustaw towarzystwa ogniowego wypływa, iż należności pogorzelncom, nie razem lecz częściowo, w miarę postępu nowych budowli są wypłacane, stąd więc tworzą się w kasie generalnej towarzystwa depozyta, które wypożyczone Bankowi Polskiemu, wspólnie z takimiż depozytami i remanentem Towarzystwa miejskiego na procent $\frac{1}{100}$ przyczynią się do ulgi stowarzyszonych.

C. Stan dawnego Towarzystwa.

Fundusz remanentowy z końcem roku 1828 z tego Towarzystwa wynosi złotych 88,154 gr. 9.

9. Rolnictwo.

Lubo do końca roku 1827 nie zmieniły się przyczyny, otrętwiające prace rolnika, owszem przybyły do nich w wielu miejscach, spustoszenia, i klęski przez burze zrządzone, a w dwóch ostatnich latach nieurodzaj w większej części kraju doświadczony, przecież w klasie oświeconszych właścicieli, nie ostygła usilność opierania się wszystkim tego rodzaju przygodom i dążenia wszelkimi środkami do ulepszenia stanu gospodarstwa. System kredytowy, przyniosłszy ulgę właścicielom ziemskim, i nadawszy ruch uwiecznionym i martwym kapitałom, pokrzepił starania ziemian, i stał się czynną dla nich pomocą.

Co się zaś tyce włościan własnymi rękami uprawiających rolę, lubo w Woiewództwie Kalskiem i w części Mazowieckiego i Płockiego, widzieć się dała wsi lepszą uprawą roli, kształtniejszym zabudowaniem gospodarskim, i zamożnością odróżniające się od innych, są to powiększkiej części, osady kolonistów, czynszowników, i okupników, którzy przyszli do nabycia ziemi, którzy umieją czytać i pisać, i są w stanie pojąć własne dobro, a nadewszystko, nieobojętnie zapatrywać się na wzory, iakie im możniejsi dają właściciele. Ogół wszakże tej klasy mieszkańców, podobnego ieszcze nie okazuje postępu. Powodem tego iest, oprócz niektórych podatków, obarczających posiadłości włościańskie, ciemnota trzymająca przemysłowe ich zdolności w otrętwieniu i obojętności na własne dobre i niedozwalająca im korzystać z odbytu owoców pracy, i z tej pomocy, którą rolnictwu po Woiewództwach naszym bicie dróg, kopanie kanałów, zakłady górnicze i hutnicze, i tyle zaprowadzających się różnych fabryk.

W ilno dnia 18 Czerwca r. s. 1830 roku.

Liczba koni, bydła i owiec w upłynionych latach znacznie się rozmnożyła, rodzaj ich ulepszonej został; szczególnie liczba owiec do podwojonej prawie ilości wzrosła, i mało jest w którym Województwie włości z położenia swego, do chowu tego rodzaju trzody usposobionych, aby w nich ród czystych hiszpańskich owiec lub znacznie poprawionych, nie był pielęgnowanym i rozmnażanym.

Dla ułatwienia prywatnym właścicielom, coraz większego upowszechnienia lepszego rodu koni w kraju, urządzono trzy nowe stacje stadne, których tobiecnie jest w ogóle 10. Liczba klaczy w latach upłynionych do upłodnienia przysłaanych, doszła do 12,037. Dochód z tego źródła, który wyniósł zł. 90,955, użyty był na wzniesienie nowych budowli stadnych i reparacye dawnych.

Przy Wydziale Stadnym w Janowie ustanowioną została szkoła Weterynaryi praktycznej, i niezdziałni.

Koszta przez Skarb publiczny na utrzymanie Stad Rządowych wykładane, wynoszą zł. 22,000 rocznie.

Instytut Agronomiczny pomnożony został w ciągu lat upłynionych, szkołą wiejską z trzydziestu uczniów kształcących się na owczarzy, gorzelanych i wódzarzy.

Natfok przystanych do tej szkoły dzieci, tudzież pomnażająca się liczba uczniów, o własnym koszcie w oddziale wyższym Agronomii, dają przekonanie, że ulepszenia gospodarskie coraz więcej w kraju są cenione; utworzona przy tymże Instytucie Szkoła Weterynaryi ułatwia uczniom Agronomii, obeznanie się dokładniej z fizyologią, i chorobami zwierząt domowych; — Wojsko zaś jest opatrzone od lat kilku użytecznymi Weterynarzami.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

P R U S S Y.

Berlin dnia 18 czerwca.

Rozeszła się tu wczora pogłoska (pisze gazeta Berlińska *Vossa*), iż Król Jmć Angielski zakończył życie dnia 15 czerwca. (G. W.)

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 12 czerwca.

NN. Cesarstwo Ichmość, odhychając podróż z *Klangenfurtu* do *Laybach*, znaczną przestrzeń drogi idącej przez góry *Loiol*, przeszli pieszo.

N. Arcy-Xiężna *Marya Ludwika* przybyła dnia 4 b. m. z *Parmy* do *Laybach* przez *Tryest*, dokąd na statku parowym udała się z *Wenecyi*.

— Dnia 13 —

Przy granicy *Bośni* ciągle obawiają się napadów ze strony tamecznego ludu. Nie dawno kupiec, bankrut, który nie chcąc płacić, udał, iż go *Bośniacy* złupili, nabawił całą okolicę niespokojności. Wszędzie widziano oddziały wojskowe, patrole i t. d. lecz na ten raz był to tylko próżny hałas. (G. W.)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 10 czerwca.

Wczoraj rozeszła się w giełdzie tutejszej pogłoska, iż przez telegraf nadeszła wiadomość o szczęśliwym przybyciu floty do brzegów Algierskich. Wychodzący w *Marsylii* dziennik *Semaphore* z dnia 4 b. m. donosi nawet, lecz również jako pogłoskę, iż statek parowy przywiózł do *Tulonu* wiadomość, że 15,000 wojska wyprawy bez przeszkody wylądowało na brzegi Algierskie.

Inna wieść niesie, iż wyprawa doznała burzy na morzu, i że kilka okrętów wpadło na piasek przy brzegu Algierskim.

Pan *Eynard* ogłosił w *Monitorze* list, który *Hrabia Capodistrias* pisał do niego dnia 6 kwietnia, postany przez *Xiężca Wrede*, który także przywiózł listy Prezesa Grecyi do *Xiężca Leopolda*. Pokazuje się z tego listu, iż wspomniany *Hrabia* pragnie niezwłóznego przybycia *Xiężca Leopolda*. Pan *Eynard* dodaje, iż przez takie niezaprzeczone dowody spodziewa się dostatecznie odeprzeć oskarżenie kilku gazet angielskich, iakoby *Hrabia* chciał przeskodzić przybyciu rzeźzonego *Xiężca*. Pan *Eynard* posłał znowu niedawno na okręcie Francuzkim z *Tulonu* 350,000 franków do Grecyi. Dał oraz towarzystwu *Biblijnemu* w *Genewie* potrzebną sumę na wydrukowanie 3,000 exemplarzy nowego Testamentu w języku Greckim. (G. W.)

A N G L I A.

Londyn dnia 6 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gazety tutejsze donoszą, iż gdy niedawno *Xiężna Gloucester* i *Xiężniczka Augusta* odwiedzali Króla Jmci, sam Monarcha miał tak małą nadzieję widzenia ich jeszcze na tym świecie, iż nayszybciej pożegnał się z nimi temi słowy: *Niech was Bóg błogostawi! może się jeszcze na tym świecie zobaczymy, iednak, niech was Bóg błogostawi! Bądźcie zdrowe.*

Tegoroczne obrady Parlamentowe (pisze gazeta *Goniec*) zbliżają się widocznie do końca, i mogą być policzone do tych, w ciągu których bardzo mało zrobiono.

T U R C Y A.

Stambuł dnia 11 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Wielki Sułtan rozkazał, aby niedawno zmarły i powszechnie lubiony Kapitan *Basza* został pochowany w meczecie *Ejub*, blisko grobów kilku członków rodziny Sułtańskiej. *Achmet* *Basza* był ubogim i zostawił długi, co już okazuje uciążliwość i bezinteresowność tego męża, który za życia piastował pierwsze urzędy krajowe. Mianowanie *Halila* *Baszy* następcą jego sprawia powszechnie zadowolenie. Zda się, iż Sułtan jest kontent ze sposobu, iakim uskutecznił zlecenie swoje w *Petersburgu*.

Przybył tu Pan *Goldsmidt* z pełnomocnictwem bankiera *Rothschilda*, celem ułożenia się z Portą o pożyczkę pieniężną.

Smyrna dnia 16 maja.

W górach *Nymfio* ukrywa się banda rozbojników, złożona z 400 do 500 Turków, wypędzonych po większej części z *Morei*. Napada karawany i zabiera kosztowne towary i pieniądze.

Hadzi Halil Effendi, sprawujący urząd konsula algierskiego w *Smyrnie*, i przed kilku miesiącami powołany do *Stambułu*, zkąd miał się udać z poleceniem do *Algieru*, wrócił tu na brygu angielskim. Zda się, iż na niczem spełzył jego usiłowania, aby *Deia* algierskiego nakłonić do zgody. Opuścił on *Algier* d. 9 kwietnia; lecz eskadra francuzka zatrzymała go dwa dni, i dopiero po przejrzeniu papierów przez władze francuzkie podpisanych przepuściła.

Vice-admirał *de Rigny* popłynął ze *Smyrny* dnia 8 maja na okręcie liniowym *Conquerant*; uda się on naprzód do *Aten*, a ztamąd do *Morei*, gdzie mają także przybyć admirałowie rosyjski i angielski.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

Wilno dnia 18 Czerwca v. s. 1850 roku.

Ogłoszenia po raz 2gi i 3ci.

Podrady.

2 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami na targi w nim 16, 17 i 18 dnia terażniejszego miesiąca czerwca odbyć się mające na przygotowanie dla niższych rang VII okręgu dróg komunikacyi amunicyynnych rzeczy z przyięciem mniej objawionych cen za wszystkie sukna po 5 rub. 50 kop. za arszyn, na iakowe to przygotowanie będą objawione przy tych targach i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość			
Ammunicyynnych rzeczy potrzebowanych dla niższych rang VII okręgu dróg komunikacyi.			
Sukien udoskonalonych	liczba rzeczy	M i a r a.	
		arsz.	wier
Szarego fabrycznego	—	164	13
Szarego włóściańskiego szczy- ny na 1 arsz. 12 wiersz	—	15	—
Ciemnozielonego	—	53	8
Światłozielonego	—	50	2 ^{3/5}
Karaziei ciemnozieloney	—	338	5
Galonu srebrnego	—	68	—
Ruskiej bai szczyzną na 1 arsz. 12 wierszkow	—	3	—
Plisy czarney	—	—	4
Pokrowcow giwernych	179	—	—
— — płaszczowych	70	—	—
Faszynowych nożow	42	—	—
Giwer z czarney plisy na model postyliński z srebrnym po wierzchu pasamanem i z ko- kardą z boku, wierzch zaś i kozyrek z czarney lakierowa- ney skóry i głowa płocienna z podpinkowym rzemieniem	1	—	—
Doń herb z białey angielskiej blachy	1	—	—
Do niego dla spinania styłu mo- sieżnych sprzążek	2	—	—
Kurierowi do szabli pendent z czarney glansowaney skóry	1	—	—
Torba z czarney skóry dla roz- wożenia pć mieście papierow z naramiennikiem	1	—	—
Do niey sprzążka żelazna	1	—	—
Matelzak z czarney skóry na płocienney podkładce	1	—	—
Dla spinania raytuzow sprzążka żelazna	1	—	—
Rękawic zimowych bez palcow Skórzanych bez palców	1 para	—	—
Barlaczow na owczym kożuchu	3 pary	—	—
Do bótow ostrog szrubowanych	1 para	—	—
Tołub owczy pokryty ciemno- zieloném suknem	2 pary	—	—
Do tornistrow napierstnych, że- laznych sprzążek	1	—	—
Do giwerow żelaznych armatur w topatkach	70	—	—

Za Sekretarza Masłow.

2 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami do targow w nim 16, 17 i 18 dnia terażniejszego miesiąca czerwca odbyć się mających, na dostawę dla robot V Dyrekoyi Windawskiej Wodney komunikacyi po 15 października terażniejszego

roku dziesiętników ciesielskich 5 i strycharskich 2, z przyięciem taniey od cen już odkrytych po 75 rub. za każdego na miesiąc, i mularskich 7, kamieniarskich 5 ludzi za których cen przez nikogo ieszcze ofiarowanych niebyło.

Za Sekretarza Masłow.

2 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami do targow w nim 16, 17 i 18 dnia terażniejszego miesiąca czerwca odbyć się mających na dostawę dla niższych rang Windawskiej Wodney Komunikacyi amunicyynnych rzeczy w przyłączoney przy tém wiadomości oznaczonych z przyięciem mniej ofiarowanych cen różnego gatunku sukien po 5 rub. 50 kop. za arszyn, na iakowąż to dostawę przy targach będą objawione i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość o amunicyynnych rzeczach potrzebowanych dla niższych rang Windawskiej Wodney Komunikacyi.			
Sukien fabrycznych udoskonalonych.	liczba rzeczy.	M i a r a	
		arsz.	wier.
Światłozielonego	—	29	8 ^{1/2}
Szarego	—	529	12
Galonu srebrnego	—	68	—
Karaziei szarey	—	85	4
— ciemnozieloney	—	181	5
Skóry pod reytuzy dla furleytow. Plisy czarney	72	—	sztuki.
Giwer z czarney plisy na model postyliński ze srebrnym po wierzchu pasamanem i z kokardą, wierzch zaś i kozy- rek z czarney lakierowaney skóry, a głowa płocienna z podpinkowym rzemieniem	1	—	—
Doń herb z białey angielskiej blachy z napisem do koła: Win- dawskiej Wodney Kommu- kacyi	1	—	—
Dla spinania z tyłu mosiężnych sprzążek	2	—	—
Do szabli pendent z czarney glansowaney skóry	1	—	—
Torba z czarney skóry dla roz- wożenia po mieście papierow z naramiennikiem	1	—	—
Do niey sprzążka żelazna	1	—	—
Matelzak z czarney skóry na pło- cienney podkładce	1	—	—
Do spinania reytuzow sprzążka żelazna	1	—	—
Rękawic zimnych bez palcow. Barlaczow na owczym kożuchu	1 para	—	—
Do bótow ostrogi szrubowane	2	—	—
Tołub owczy pokryty ciemno- zielonym suknem	1	—	—
Szabla z żelaznemi pochwami i gifesem	1	—	—

Za Sekretarza Masłow.

2 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami na targi 16, 17 i 18 dnia terażniejszego miesiąca czerwca w tym komitecie odbyć się mające na dostawę dla robot III Dyrekoyi Windawskiej Wo-

duzey Komunikacyi czterysta pięćdziesiąt kubicznych sążni gliny.

Za Sekretarza Masłow.

2 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi wzywa życzących iść na dostawę dzikich kamieni dla grobli łączącej fortkometską dambę ze Stokiem Dynamindskiej twierdzy do 100 kub. sążni i przyjąć muiey od cen na targach ofiarowanych po 79 rubli za sążeń; sre na przewozkę balastu wyładowywanego z przychodzących do Rygi okrętów w miarę przywozki iego od Kordegardy nayduiącey się na Fortkometskoy Dambie do zakładaiącey się grobli w ogóle do 1,000 kubicznych sążni z przyięciem taniey cen po 11 rubli 25 kop. za sążeń; i 3cie na wyłożenie pochyłości od strony rzeki dzikiemi kamieniami na mchu w trzy rzędy wynoszącey 250 kwadratowych sążni, także z przyięciem taniey objawionych cen po 59 rub. 50 kop. za kwadratowy sążeń. Życzący zechcą przybyć do tego Komitetu z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami do targow terażnieyszego czerwca 16, 17 i 18 dnia i do ostatecznego 19 dnia przetargu odbyć się mających, po których żadne prózby o ustąpienie z ceny pod uwagę przyięte niebędą. Pomieniona dostawa powinna bydź uskutecznioma na kondycyach, jakie objawić się mają przy tychże targach.

Za Sekretarza Masłow.

2 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi ninieyszem wzywa życzących do targow 16, 17 i 18 dnia terażnieyszego czerwca miesiąca w tym Komitecie odbyć się mających na dostawę dla robot III Dyrekcyi Windawskiej Wodney Komunikacyi dla odlewu wody codziennie do sta i trzydziestu i więcej koni z poniżeniem teraz exystuiącey ceny po dwa ruble za każdego konia na dobę. Jakowi to życzący i zechcą przybyć z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami, przy czém objawione będą i kondycye.

Za Sekretarza Masłow.

Ostrzeżenie.

2 Niżey podpisana daię wiedzieć, iż w roku 1821 miesiąca iunii 13 d. lubo bez podawanych pozwow W. Xawery Downarowicz Dworzani b. Dworu Pol. w Sądzie Ziem. Pttu Wiłkom. na muie niżey podpisaney Elżbiecie Romanowiczowey Sędziny Ziem. Wileń. otrzymał ultimarny dekret w pretensyi z nabycia przeze mnie od niegoż schedy z exdywizyi Biuciszki w Powiecie Wileń. położoney, wszakże w kilka miesięcy późniey po dekrete to jest 1821 dnia 3 gbra wszedł w układ, ze skutków którego W. Downarowicz r. sr. 63 przyiąwszy zostawił sobie r. sr. 42, o czém własnoręczne iego pismo przekonywa. Gdy zaś dopiero słyszeć się daie iż takowy dekret niestanny zł. pol. 3969 obeymniający powierzył W. Gieczewskiemu Regent. do zbycia komukolwiek z całą summą; więc przez ninieyszey ostrzegam wszystkich iżby nadmienionego dekretu nikt nabywać się nieważył, bo nietylko W. Downarowicz nad r. sr. 42 więcej należności niema, ale owszem i tey odebrać niemoże: bowiem z rzeczy tey wyprzedazy poszlin rubli srebrem kilkaset i zaległe podatki za niego niewinnie wypłacone; prócz tego, wyprzedał poddanego Stanisława Łowmeco-

kiego zaiąwszy niewolnie w skazki, a JW. Walentynowiczowa za dekretem oczywistym Groda Wileń. onego z siemienistością odebrała, więc z niego podatki i dalsze zaległości płacić potrzeba, słowem sam W. Downarowicz iest znacznie zawiniącym i dla tego nim o to wszystko prawne kroki rozpocznę, z przyczyny nieprzystąpienia iego do układow wielokrotnie zaręczonych podaiąc do publiczney wiadomości własną ręką podpisnię. Datt 1830 iunii 7 dnia Wilno.

Elżbieta Romanowiczowa.

Wolno drukować, w Wilnie 13 czerwca 1830. Michał Oczapowski Cenzor.

Wezwanie.

2 Niżey piszący się, na umorzenie długów ś. p. oycy moiego Gabryela Maryana Graffa de Choiseul Gouffier Taynego Sowietnika, u różnych osób starałem się kredytu, i ile mogłem czyniłem wypłaty. Ale iak się to często zdarza, że dla zbiegu nieprzewidzianych okoliczności i najswiętsze nawet człeka zamiary, na przeciwnie sobie napotykaia skutki; tak podobnie i zemną się stało, bo i sytuacją moię, iaką miałem w Państwie Francuzkiem na powyższy straciłem przedmiot i tym, którzy za długi oycy moiego, stali się moimi kredytorami, zadość uczynić niemogłem. Ztąd taxa i exdywizya oświadczoną została. Mimo iednakże ten krok, gdy inne nie tyle exwisceruiące, mogą bydź do ułatwienia się śródki; dla tego więc upraszam łaskawych kredytorów, ażeby raczyli do miasta Wilna, idącego roku, na dzień 20 iulij do domu W. Pusiowey dla układow przyiacielskich iawić się; a wtenczas ieslibym dla słabości zdrowia, sam osobiscie bydź niemogł, w takim razie umocowany odemuie, moie zastąpi miejsce. Pisan 1830 r. iunii 14 dnia.

Graf de Choiseul Gouffier aktualny Kamerher Jego Cesarskiej Mości, Par Francyi, Kawaler różnych orderów.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 14 czerwca. Cenzor L. Borowski.

Oświadczenie.

3 Wielmożny Antoni Umiastowski, były Prezydent Sądow Granicznych Pttu Oszmiań. iego, w N. 58, 60 61 Kuryera Litewskiego pod dattą 14 maja uczynić raczył względem swoich ze mną stosunkow ostrzeżenie do publiczności, następney treści: iż mając zamiar rozprawić się ze mną sądownie, w rzeczy rozmaitych, iakoby, ode mnie iemu należności, wymagaiących ostatecznego rozliczenia się, a lękaiać się utaienia mego funduszu, przez kondyktowe z kimkolwiek układy, zapowiada publicznie, ażeby się nikt ze mną w podobne rzeczy wdawać nieważył, i niepostawił mię w niemożności zadosć uczynienia sprawiedliwym iego poszukiwaniom.

Ktokolwiek dobrze iest poinformowany o moich z Panem Umiastowskim związkach, wie dostatecznie, że uczynność i pomoce iakich ode mnie ciągle doświadczal, włożyły na niego święty względem mnie obowiązek wdzięczności, i gorszyć się musi z tey niemoralney i niedelikatney chętki zrobienia przykrości człowiekowi, którego uprzemych ku sobie chęci nadużył.—Postępek ten Pana Umiastowskiego nic we mnie prócz politowa-

nia nad nim nie wzbudza: nie czyniłbym nawet tłumaczenia się publicznego w tej mierze, gdyby dbanie o powszechną opinią nie nakazywało, dla wyprowadzenia z błędu osób uprzedzonych wystawić rzeczy w rzetelnym świetle; które tak się mają:

P. Antoni Umiastowski, we wszystkich swoich nagłych potrzebach i niedostatkach przypadkowych znajdował we mnie zawsze chętnego przyjaciela do podzielenia się z nim moim zapasem, z tego kredytu na każde zawołanie, urosła nie mała należność, którą ja z uczuciem przykrości musiałem wycofać, postrzegając nieekonomiczne rządzenie się mojego dłużnika. W roku przeszłym P. Umiastowski listem swoim na opłatę podatków i rozmaite sprawunki, nakłonił mnie do zrobienia mu nowej pożyczki: której dla przyczyny wyżej wzmiankowanej, nie mogąc bez obawy na czas przy dłuższy zostawić w ręku mnie pewnych, upomniałem się w terminie przyzwoitym. Hinc irae! P. Umiastowski w zapędzie nieukontentowania, zaczął od zamitrężenia mojej należności.

Pozwał mnie o sto-kilkadziesiąt czerwonych złotych iakoby mu z rozmaitych między nami stosunków należnych; chociaż ja ustawicznie pożyczając P. Umiastowskiemu, nigdy nie chciałem zostać nagle z wierzyciela dłużnikiem. Ale wątpliwości te rozstrzygnie Sąd właściwy, do którego udając się, nie godziło się P. Umiastowskiemu nastawać na moję dobrą sławę w piśmie publicznym: bo przez to dowiodł tylko prawdy dawnego przysłowia: kto o własną dobrą sławę nie dba ten iey w drugich nie szanuje: to najwięcej krzywdy robi samemu P. Umiastowskiemu; bo co do mnie, szczupły fundusz, iaki miałem szczęście uzbierać, nie podstępom, nie fałszywym i zmówionym dokumentom, ale poczciwej pracy i oszczędności iestem winien; nie mam przeto powodu ocalać i zabezpieczać go przez kondykta; nikt mię także nie zna za wierzyciela i niewdzięcznika, a przeto niewdzięczność względem mnie P. Umiastowskiego nie iest żadnym na którybym zastużył, odwetem, ale tylko dowodzi skłonnego w nim do tej szkodliwej w towarzystwie wady serca.

Jan Bonifacy Brodowski Prefekt Gimn. Wileń.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 12 czerw. Cenzor L. Borowski.

Oświadczenie.

3 Roku 1830 miesiąca maja 22 dnia przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskimi powiatowemi Mozyrskimi naysoleniejsza czyni się awizacya, przezemnie Stanisława Bykowskiego Komornika Bobruyskiego niżej własnoręcznie podpisanego w następney treści. Przyiąwszy pełnomocną plenipotencyą w roku terażniejszym 1830 meca maja 1 dnia wydaną i w tymże samym dniu przed aktami Ziemskimi Mozyrskimi przyznaną, od JW. Maryi z Oskierkow Oskierczyney Strażnikowey Polney W. Xięstwa Litewskiego, dla kończenia interessow ze wszystkimi iey wierzycielami i kredytorami, czy przez dobrowolny przyjacielski układ, a tym samym zupełne z nimi rozliczenie się, lub też w

razie wierzycieli na to nie przystania, przez oddanie JW. Oskierczyney Strażnikowey dziedzicznych majątkow w Mińskiej Gubernii położonych pod rozbiór, taxę i exdywizyą. Slutkiem czego ciesząc się nadzieją przyjacielskiego umiarkowania, a nie mogąc pojedynczo z każdym poosobno rzeczy kończyć postanowiłem przez to pismo publiczne do Akt Ziemskich Pitowych Mozyrskich wnoszące się, i przez Gazetę Kuryera Litewskiego trzykrotnie ogłosić się mające, wzywać i prosić wszystkich JW. WW. i iakiegobądź tytułu wierzycieli JW. Maryi z Oskierkow Oskierczyney Strażnikowey Litewskiej, oraz wszelkich do majątku iey pretensorów, aby mające na celu dobro własne, spokojność i umiarkowanie dalszych strat, zechcieli na dzień piętnasty miesiąca iulii roku teraz biejącego przybyć z dowodami swych należności, czy sami osobicie, lub przez swych w tym zdarzeniu pełnomocników do miasta Pittgo Mozyrza, gdzie ich wszystkich w czasie naznaczonym oczekiwać będą w domie Starozakonnego Aryi Ofenhendena b. Burmistrza miasta Mozyrza, na ulicy Mińskiej położonym a za przybyciem i zebraniem się w to miejsce wszystkich pretensorów, okaże każdemu tabelę długow JW. Strażnikowey Oskierczyney, oraz odkryć wszelkie iey własne fundusze ziemne i ruchome na satysfakcyą wierzycieli iść mogące i powinne, po dopełnieniu czego, podam każdemu protiekta do kombinacyi i układow, i wzajemnie będą słuchał mnie podać się mających, a nareszcie jeżeli ich wola zaydzie z każdym finalnie skończę, w przeciwnym zaś zdarzeniu do rozbioru majątkow każdego powołam i ony ogloszę.

Stanisław Bykowski Komor. Bobr.

Roku 1830 meca maja 22 dnia, przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskimi powiatu Mozyrskiego, stanąwszy osobicie W. Stanisław Bykowski Komornik Bobruyski, niniejsze ogłoszenie i wezwanie, awizować się w Kuryerze Litewskim mające, za podaną prośbą i nastatą rezolucyą, dla wpisania do protokółu potoczego oświadczeń podał, w czém Sąd Ziemski Mozyrski, przy wyciśnieniu urzędowey pieczęci poświadcza.

JEGO IMPERATORSKIEY Alexander Narkuski Podśęd. Ziem. Mozyrski.
MOŚCI Mozyr. Ziem. pittgo
Sądu pieczęć.

Regent Felix Knobelsztof.

Wolno drukować. W Wilnie 9 czerwca 1830.
Michał Oczapowski Cenzor.

Narok następny szkolny umieszczenie uczącej się młodzi.

3 Niżej wyrażony spędziwszy większą część życia na uczeniu i dozorowaniu młodzi, tak prywatnie, w znakomitych domach, iak publicznie w wyższych szkołach, mieszkając od niejakiego czasu w Wilnie, ma zamiar przyiąć kilku młodzieńców dobrego wychowania, którym obok domowego dozoru, stołu, stancyi, usługi i korepetycyi, mógłby jeszcze dawać i prywatne lekcye francuzkiego i niemieckiego ięzyka. Mieszka w domie JW. Marszałka Podbięty przy ulicy Sawicz.

Stanisław Jan Borodzicz były Professor w Królestwie Polskim

Wolno drukować. W Wilnie 9 czerwca 1830. Michał Oczapowski Cenzor.

Wilno dnia 18 Czerwca v.s. 1830 roku.

Doniesienie xięgarskie.

1 Księgarnia Józefa Zawadzkiego u-wiadamia, że w niej prenumerować można pismo peryodyczne pod tytułem: BALAMUT PETERSBURSKI. Prenumerata do 1go stycznia 1831go roku wynosi rubli 15 asygnacyami. Prenumerujący w Wilnie odbiera zaraz wydane już numera, a następne co tydzień w sobotę z rana z pomienionej Księgarni otrzymywać będzie. Ktoby życzył prenumerować na prowincyi, temu, za wyżej wyrażoną cenę, exemplarz wprost z Głównego St-Petersburskiego Pocztamtu będzie przesyłany.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 16 czerwca. Cenur L. Borowski.

P o d r a d y.

1 Od Mohilewskiej Izby Skarbowey ogłasza się: iż na dostarczenie zapasów i materiałów na potrzebę pólshpitalow wojskowych Tichilskiego i Zabustińskiego, założonych w wojskowym osiedleniu rozłożonem w powiatach Mohilewskiej Gubernii Czerykowskim i Klimowickim, oznaczają się targi w teyże Skarbowey Izbie następującego mscia od dnia 16 października po dzień 1szy listopada 1830 roku; dostawka ta ma być zostawiona różnym w szczególności osobom podług niżej wyrażonych oddziałów, tak, żeby przedmioty każdego osobnego oddziału, przyjęte zostały przez jedną tylko osobę, a mianowicie:

Oddział 1.) Za pud: bułek pszennych, miodu patoki, mąki owsianej, soli; krup: owsianych, ięczmiennych; za funt: krup: perłowych, Smoleńskich, pszennych; za pud: srodu ięczmiennego, grochu, siemienia konopnego, ięczmienia czyszczonego, patoki cukrowey.

Oddział 2.) Za pud: mięsa, oleiu konopnego, sadła wieprzowego; za funt: łoża: wołowego, baraniego, masła, oleiu makowego, orzechowego i oliwy; pęcherzow wołowych za sztukę; za funt: cielęciny, baraniny; styuki suszonej za pud, kur rzniętych za sztukę.

Oddział 3.) Za wiadro: kapusty kwaszonej w półbiałej, ćwikły kwaszonej; za pud: cebuli szczypioru, cebuli rzepkowatej, chrzanu w korzonkach, zieleniny świeżej; pieprzu czarnego za funt; marchwi w korzonkach za pud; gorczycy albo siemienia gorczycowego za funt; mięty niemieckiej za pud; za funt: jagod świeżych: herberysovych, winogron niedożyrzałych, wiszeń, brusznic, jeżewin, porzeczek czarnych; klakwy za czwartę; soku cytrynowego za sztof; jagod iadłowcowych za pud; za funt: herbaty zwyczajney maykonu, szałwii.

Oddział 4) Za wiadro piwa; drożdży za garniec; za wiadro: wódki, octu winnego, octu zbożowego, wina reńskiego portweynu; zbiteniu za szklankę.

Oddział 5) Mleka krowiego za wiadro; iay kurzych za setnię.

Oddział 6) Cukru melisu za funt; za pud: mydła w gałkach, świe łożowych; za funt: krochmalu białego, laku N. 1, N. 2, N. 3: nici:

białych, surowych, smoly szewieckiej, smoly płynnej za pud; tytułu w liściach za funt; za rezę papieru do pisania: białego, szarego, tektury, bibuły; galasu za funt; atramentu za butelkę; piór gęsiich do pisania za setnię; owsa za czwartę; za pud: siana, kredy, wapna palonego, słomy żytniej, otrębi pszennych; szpilek mosiężnych za setnię, tasiem płóciennych za arszyn; trun za sztukę; psiey skóry białej za sztukę; wiennikow brzożowych za setnię; mioteł brzożowych za sztukę; za funt: wosku żółtego, smołki do kadzenia, siarki; starzynny płócienney za pud; igielek za setnię; piawek żywych za sztukę; węgli brzożowych za czwartę, flaneli za arszyn, kuperwasu za funt.

Oddział 7.) Za sążeń drew: jednopolanowych brzożowych z olchowemi i trzypolanowych sosnowych z jodłowemi.

Oddział 8.) Pobielenie miedzianych naczyń za pud.

Oddział 9.) Za pranie brudney łazaretney bielizny: za parę pończoch: nicianych, wełnianych; za sztukę fartuchow, szlafrokow drelichowych, nawleczek do poduszek, nawleczek grubych, za firanki do łożek, bandażow, ręcznikow, kosynek, serwet, kaftany białowe, obrusy, gatki, szlafroki dymkowe, nawleczek materacowych, szlafrokow stołowych, kołder białowych, szlafroci, koszul, prześcieradeł, podszewek do kołder, chałatow sukiennych i białowych, kołder sukiennych, kaftany dymkowe, koszul w stan człowieka, kompresow i chustek do nosa. Wreście gdy się nie zbierze dostateczney liczby życzących, niektóre oddziały albo i cała dostawka do pół szpitala, może być zostawiona jednej osobie na czas roczny lub dwóroczny. Życzący przyjąć takowe dostarczenie ze zniżeniem średnich w gubernii w miesiącu septembrze 1829 roku cen sprawkowych, mogą przybydź na wyżej wspomniane terminy do Mohilewskiej Izby Skarbowey z dowodami praw swoich na weyście do podradow, takż z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami.

Sowietnik Baraczowski.

Sekretarz Konopacki.

1 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w mieście Bobrnyku zamierzono pobudować nowy prom za sumę wyliczoną podług śmiety 1538 rub. 50 kop. asygnacyami; zaczem życzący podjąć się takowego pobudowania zechcą przybydź na targi z prawnemi ewikcyami na pierwsze dwa terminy. A mianowicie: pierwszy 3 a drugi 4 miesiąca lipca teżniejszego roku do Bobrnyckiego Powiatowego Ziemskiego Sądu a na trzeci ostateczny 1 sierpnia i na przelaz 4 dnia tegoż miesiąca do Mińskiej Izby Skarbowey, gdzie za pojawieniem się objawione będą życzącym kondycye, śmieta i plan. Czerwca 10 dnia 1830 roku.

Sekretarz F. Arcimowicz.

Stożanaczalnik Siemienow.

Przedaż maiqtków.

1 Mohilewska Iłba Powszechney Opieki ogłasza, iż w niej we cztery miesiące od poź-

niejszego wydrukowania tej publikaty w gazetach, będzie się przedawał oddany na ewikcyę za uchybieniem terminu majątek Obywatela Felixa Newińskiego, Czerykowskiego Powiatu w siole Lachach 12 rewizyjnych dusz, ze wszelkimi przynależnościami, ziemią i zabudowaniem, oceniony 1500 rubli. Czerwiec 7 d. 1850 r.

W obowiązku Sekretarza Sofronowicz.

Kancelarzysta Ousozko.

1 Mohilewska Izba Powszechny Opieki ogłasza, iż w niej we cztery miesiące od powyższego wydrukowania tej publikacji w gazetach będzie się przedawał oddany na ewikcyę za uchybieniem terminu majątek Obywatela Gerarda Bykowskiego w Rohaczewskim Powiecie we wsiach Bzdzie 6¹, Lbiediewce 28 i Słobodce Podhożnie 4 w ogóle 93 rewizyjnych dusz z przynależnościami, ziemią i zabudowaniem oceniony 10676 rubli 20 kop.

W obowiązku Sekretarza Sofronowicz.

Kancelarzysta Ousozko.

W y i e ż d z a i ą c y.

1 Wileński mieszczanin Mikołaj Wasil syn Jachimowicz, wyjeżdża za granicę do Cesarstwa austriackiego do Galicyi w interesie u-

zyskania tam długów pieniężnych z terminem na rok jeden.

Wolno drukować, Policmeyster Chrzastowski.

Prze da ż.

1 Jest do przedania kocz petersburski na dwóch dragach z fordekiem, z waszą i wszelkimi rekwizytami do podróży, mało używany; o cenie jego dowiedzieć się można w domu Kryszkiewicza w cukierni P. Köhla, w tymże domu i kocz można oglądać.

Wolno drukować. Policmeyster Chrzastowski.

U w i a d o m i e n i e.

2 Niżej podpisany nabywszy wiecznością w roku przeszłym 1829 gbra 1 dnia od ukcessorów ś. p. Ludwika Kleyna pozostałą po onym w mieście Wilkomierzu Aptekę łącznie z uaczniami i aparatami, zostawił u siebie na ewikcyę rubli srebrnych sto, aby więc mający pretensye do funduszu rzeczonoego Kleyna, co narychley swoje stosunki objawili; w tym celu wydaę niniejsze uwiadomienie. Roku 1850 iunii 9 dnia.

Jan Renard Magister Farmacyi.

Wolno drukować. Policmeyster Chrzastowski.

Wiadomość o produktach żywności na targach przedawanych, i o tacie, po jakiej należy przedawać w Wilnie niżej wyrażoną żywność, w Radzie Miasta Wilna sporządzona.

Taza wedle jakiej należy przedawać w Wilnie niżej wyrażoną żywność w roku po dzień 22 tegoż mca.

Waga	Miara	na sre-
Funtw.	Kubie-	bro.
		Kopiej.

W wyjaśnienie za jaką cenę w Wilnie na targach w przeszłym tygodniu przedawały się wszelkie produkty i wiktuały hurtem.

	w Nie-		Wto-		Pię-	
	dzielę	rek.	rek.	tek.	tek.	tek.
	Srebrnem.					
	rubie.	kop.	rubie.	kop.	rubie.	kop.
Beczka rossyjska mająca w sobie garcy rossyjskich 144.						
Żyta pszennego	5	—	5	—	5	—
Parzenicy	10	—	10	—	10	—
Jęczmienia	4	—	4	—	4	—
Owsa	3	—	3	—	3	—
Gryki	4	—	3	—	80	4
Grochu	6	—	6	—	30	6
Bobu	—	—	—	—	—	—
Siemienia	—	—	—	—	—	—
Krup	Lnianego	—	—	—	—	—
	Konopnego	4	—	4	—	4
	Jęczmiennych	10	—	10	—	10
Pud Rossyjski mający funtow Ross. 40.	Owsianych	14	—	14	—	13
	Gryczanych	10	—	10	—	12
Łoju wołowego i baranego	Surowego.	2	—	2	—	2
	Topionego.	3	—	3	—	3
Miodu przasnego tłuczonego z woskiem	2	—	40	—	2	—
Wosku topionego niebielonego	14	—	14	—	14	—
Swiec	Woskowych	18	—	18	—	18
	Łoiowych	15	—	15	—	15
	Łoiowych	5	—	20	—	3
Włókna towarne	Lniane	2	—	20	—	2
	Pienki	1	—	50	—	1
Siana	Murożnego	—	—	10	—	10
Slomy	Błotnego	—	—	8	—	8
Paska 6 garcowa masła dobrego	Swiężany pud	—	—	6	—	6
Soli kuchennej beczka garcy ross. 48	arty wód iednokony	—	—	—	—	—
Beczka gar. ross. 40 w sobie zawierająca:						
Piwa pospolitego	Lekkiego	3	—	30	—	3
	Dubeltowego	—	—	—	—	—
Piastwa domowego po parze	Indykow	—	—	1	—	50
	Kur	—	—	50	—	30
Piastwa dzikiego po parze	Gęsi	—	—	—	—	1
	Kaczek	—	—	—	—	50
	Głuszców	—	—	—	—	—
	Cietrzewi	—	—	—	—	—
	Jarząbków	—	—	—	—	—

Chleba pod cyfrą i Nrem piekarza.

	Waga	Miara	na sre-
	Funtw.	Kubie-	bro.
			Kopiej.
Żytniego	Razowego {zwyczajnego	1	—
	Pytlowego	7	—
Pszenego	Bulka	5	—
	Bulka	2	—
Mąki pszenney	Bulka	2	—
	Bulka	2	—
Mięsa świeżego wołowego z dokładką do funta iednego miększu, ie iney ćwierci funta rury nayprzedniejszego	Bulka	1	—
	Bulka	1	—
Ozór wołowy świeży ieden naywiększy	Cienkiy	1	—
	Sredniy	1	—
Głowa, nogi, pluca, flaki	Świeżey	1	—
	Świeżey	1	—
Mięsa świ-	Świeżego	1	—
	Świeżego	1	—
Podbrzusia, schaby i szynki świeżego	Świeżego	1	—
	Świeżego	1	—
Masła świeżego	Świeżego	1	—
	Świeżego	1	—
Soli kuchennej	Świeżego	1	—
	Świeżego	1	—
Swiec	Woskowych	1	—
	Woskowych	1	—
Łoiowych	Przywoż.	1	—
	Przywoż.	1	—
Jęczmiennych	Przywoż.	1	—
	Przywoż.	1	—
Krup	Tłuczonych	1	—
	Tłuczonych	1	—
Piwa pospolitego	Łoiowych	1	—
	Łoiowych	1	—
Wódki Kraiowey żytniey czystey pro-	Łoiowych	1	—
	Łoiowych	1	—
Ryby	Łoiowych	1	—
	Łoiowych	1	—
Lina, leszcza i innych	Łoiowych	1	—
	Łoiowych	1	—
Ryby nie-	Łoiowych	1	—
	Łoiowych	1	—
Zowiącey się molawką	Łoiowych	1	—
	Łoiowych	1	—